

محیط زیست

ابتلا به سرطان ۲ برابر می‌شود

مدیرکل مرکز مدیریت بیماری‌های غیرواگیر وزارت بهداشت درباره آخرین وضعیت بروز سرطان‌ها در ایران دنیا گفت: «براساس آمار کشوری، پیش‌بینی می‌شود در کمتر از دو دهه آینده تعداد موارد جدید این بیماری در کشور دو برابر شود.» جعفر جندقی به ایسنا گفت: «روند بروز سرطان در بسیاری از کشورها از جمله ایران، رو به افزایش است. براساس آخرین گزارش رسمی منتشر شده، تعداد موارد جدید سرطان‌ها ۱۴۱ هزار و ۶۴۱ مورد در سال بوده که از این تعداد، ۶۹ هزار و ۶۶ نفر زن و ۷۲ هزار و ۵۷۵ نفر نیز مرد بوده‌اند. حدود ۳۹۰ مورد جدید سرطان روزانه در کشور شناسایی می‌شود که در زنان و مردان به ترتیب ۱۹۱ و ۱۹۹ مورد است.» به گفته او، در هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت ایرانی، سالیانه حدود ۱۷۳ مورد ابتلای جدید به این بیماری در کشور شناسایی می‌شود که این عدد برای زنان اندکی کمتر و ۱۷۱ در ۱۰۰ هزار و مردان نیز اندکی بالاتر با ۱۷۵ در هر ۱۰۰ هزار نفر است.»

چندهمسری برای درآمدزایی در شبکه‌های اجتماعی

معاون امور جوانان وزارت ورزش و اعلام کرد، ۳۰۰ هزار مرد ایرانی، چندهمسرنند. براساس گفته‌های علیرضا رحیمی، بنابر آمار رسمی سال ۱۴۰۱، حدود ۱۵/۵ درصد از ازدواج‌های ثبت‌شده در کشور شامل چندهمسری است که این میزان تقریباً معادل ۳۰۰ هزار مرد ایرانی است، اما این پدیده عمدتاً در استان‌های خاصی مانند کرمان، سیستان و بلوچستان، گلستان، کردستان و خراسان جنوبی مشاهده می‌شود و در شهرهای بزرگ و مناطق مدرن، استقبال بسیار محدودی از آن شده است. او با اعلام اینکه چندهمسری در جامعه ایرانی مقبولیت اجتماعی ندارد، گفت: «چندهمسری را نمی‌توان به‌عنوان یک الگوی عمومی برای جامعه ایرانی پیشنهاد کرد.» او در ادامه صحبت‌هایش به نکته دیگری اشاره کرد و آن هم تبلیغ چندهمسری برای افزایش دنبال‌کننده در شبکه‌های اجتماعی است: «در سال‌های اخیر، گرچه در فضای مجازی و برخی شبکه‌های اجتماعی تبلیغاتی برای چندهمسری انجام شده است، اما به‌نظر می‌رسد که این روند بیشتر جنبه نمایشی و تجاری دارد تا اینکه واقعاً یک جریان اجتماعی باشد.»

رسیدگی ویژه به پرونده سرقت‌های خشن

رئیس کل دادگستری استان تهران تاکید کرد: «پرونده‌های متهمان و محکومان سرقت‌های خشن و مقرون به آزار خارج از نوبت رسیدگی شود.» علی القاصی مهر افزود: «با متهمان و محکومان سرقت‌های خشن و مقرون به آزار به هیچ عنوان مسامحه نکنید و تاکید بر این است که نسبت به این دسته از اشخاص با سختگیری برخورد شود و پرونده‌های آنها به‌طور ویژه و خارج از نوبت مورد رسیدگی قرار گیرد.» او ادامه داد: «شخصی که مرتکب سرقت مسلحانه و توأم با آزار و اذیت شده باید به‌شدت‌ترین وجه ممکن و در چارچوب قوانین و مقررات مجازات‌شده و تأخیر و تعلل در رسیدگی به این دسته از پرونده‌ها پذیرفته‌نیست و فرایند رسیدگی به این نوع از پرونده‌ها هم در مرحله دادسرا، هم در دادگاه باید به‌طور ویژه و خارج از نوبت دنبال شود.»

گیلان زیر آوار پسماند

استاندار و فعالان محیط زیستی از بحران پسماندها و تهدید حیات تالاب انزلی می‌گویند

رکس - ایرن

راه افتاده بود. آنها در کارزارشان نوشته بودند که ۴۰ سال دهن زباله در این منطقه، به‌غیر از آلودگی شدید زمین‌های کشاورزی و رودخانه‌های مجاور، سلامتی مردم منطقه را نیز به‌شدت به‌خطر انداخت، شرایطی که باعث اعتراض گسترده مردم این منطقه شد و در نهایت وعده‌هایی برای ساماندهی و حتی جابه‌جایی آن داده شد. معاون عمرانی استاندار گیلان اردیبهشت‌ماه امسال گفته بود، پروژه ساماندهی لندفیل سراوان ۸۴ درصد پیشرفت فیزیکی دارد و قرار است شیرابه زباله‌های سراوان مدیریت شود و به‌زودی قرارداد پیمانکار بسته و شیرابه پسماند تصفیه شود.

حسینی می‌گوید، قبل از طرح پیشنهاد درباره جابه‌جایی مراکز دفن زباله، باید هزینه‌های آن را هم در نظر گرفت. او توضیح می‌دهد که در شرایط عادی هزینه سالیانه انتقال زباله‌های شهر رشت به سراوان حدود ۵۰۰ میلیارد تومان است. اگر این زباله‌ها به محدوده‌ای مانند لوشان منتقل شوند، این هزینه به حدود ۷۵۰ میلیارد تومان می‌رسد: «از نظر قانونی هم مردم باید پول جمع‌آوری و انتقال زباله را پرداخت کنند. چطور این هزینه باید از مردم دریافت شود در حالی که اصلاً آموزشی به آنها داده نشده است؟ شاید اگر تفکیک از مبدأ به‌درستی انجام می‌شد و آن کارخانه کودآلی فعال می‌شد مردم این هزینه‌ها را پرداخت نمی‌کردند. این زباله قرار است از میان سه شهر رد شود و هیچ برنامه‌ای برای حمل درست آن وجود ندارد. از طرف دیگر نباید زباله در یک نقطه دیگر جمع‌آوری شود. محدوده بالادست پشت سد سفیدرود برای ساخت یک مرکز دفن زباله پیشنهاد شده بود. ساخت این مرکز که باید رعایت استانداردهای مشخصی داشته باشد در حالت عادی حدود شش هزار میلیارد تومان هزینه دارد. چنین پولی وجود ندارد که بتوان با آن یک مرکز دفن بهداشتی ساخت.»

نام مرکز دفن زباله در سراوان به‌واسطه اعتراضات مردم شناخته شد اما به‌غیر از آن مراکز دفن دیگری هم در استان گیلان وجود دارد که شرایط مشابهی با آن دارند، شاید حتی وخیم‌تر از آن، مثل مرکز دفن زباله آستارا که حدود ۱۵۰ متر تا دریا فاصله دارد و مستقیم شیرابه آن وارد دریا می‌شود. از طرف دیگر هم مرکز دفن زباله پسر هم به همین شرایط روبه‌روست و شیرابه آن هم مستقیم وارد دریا می‌شود؛ این یعنی تقریباً همه مراکز دفن زباله از آستارا تا چابکسر همین شرایط را دارند. حالا در این شرایط که شیرابه‌ها از مراکز دفن زباله‌ها وارد رودهای اطراف می‌شوند، از میان شهر رشت عبور می‌کند و تا تالاب انزلی پیش می‌رود، چه اتفاقی برای محصولات کشاورزی رخ می‌دهد؟ حسینی می‌گوید، این شیرابه‌ها سرشار از فلزات سنگین و سمومی مثل جیوه است. در این مسیر مزارع به‌راحتی از این آب برای آبیاری برنج استفاده می‌کنند و در این شرایط بدون شک برنج جلگه گیلان سرشار از سموم و فلزات سنگین است. این یعنی زباله‌ها را می‌دهیم و دوباره آن را در سفره‌هایمان تحویل می‌گیریم.

او تعریف می‌کند که دو روز پیش هم ورودی مرکز دفن سراوان توسط مردم بسته شده بود؛ با هرا بار اعتراض مردم شهرداری قولی به آنها می‌دهد و مدتی این ماجرا ساکت می‌شود: «شهرداری هزینه‌های بابت کشت نکردن در مزارع نزدیک به این مرکز دفن به مردم پرداخت می‌کند. علاوه بر آن غرامتی هم بابت آسیب‌هایی که به این واسطه به آنها وارد شده، داده می‌شود. برایشان مسجد و راه ساخته‌اند و کارهایی از این دست در حال انجام است.» راه‌انداختن مرکز دفن پشت سد سفیدرود می‌تواند این بحران را کاهش دهد؟ حسینی می‌گوید، این کار تغییری در شرایط فعلی بحران پسماندهای گیلان ایجاد نمی‌کند. «خانم انصاری،

سارا سبزی

خبرنگار گروه جامعه

«عکس‌های هوایی، بازدیدهای میدانی و بررسی روند افزایش لندفیل (سایت زباله) که طی سال‌های گذشته صورت گرفته، نشان می‌دهند حدود ۱۶ هکتار از اراضی جنگلی منطقه و هکتارها از اراضی کشاورزی روستاهای کچا و جوکلبندان در اثر وجود این سایت زباله از بین رفته است.» کارزار رسیدگی به وضعیت دفن زباله در شهرستان سراوان سال ۱۴۰۰ به راه افتاد، یک‌سال قبل از آن اعتراض طولانی مردم به دفن زباله نزدیک محل زندگی آنها که باعث شد جانمایی دیگری به جای سراوان به میان بیاید. زندگی در مجاورت مرکز دفن زباله حالا به شهرهای دیگر گیلان هم رسیده و نفس گیلان زیر کوه پسماند و فاضلاب و جان نیمه تالاب انزلی بند آمده است.

هادی حق شناس

استاندار گیلان:

۱۵ هزار متر مکعب از فاضلاب شهرک صنعتی رشت وارد تالاب می‌شود. علاوه بر این بخش اصلی پساب رشت، انزلی، صومعه‌سرا، خام، ماسال، فومن و ۷۰۰ روستا هم به‌سمت تالاب می‌رود

رئیس سازمان محیط‌زیست آماری از پسماندها ارائه دادند اما بخشی از آن اشتباه بود. گفته می‌شود در ایران روزی ۵۵ هزار تن زباله جمع‌آوری می‌شود اما همه زباله ما نیست. هر چیزی که زائد حساب شود- مانند زباله‌های حجیم و قابل استفاده سمساری‌ها و آن چه در گاراژها دوباره بازیافت می‌شود- هم زباله است. شهرداری رشت روزی ۵۰۰ تن زباله جمع‌آوری می‌کند اما با حساب این نوع از زباله‌ها، میزان آن به هزار تن می‌رسد. در این شرایط نحوه مدیریت آن هم تغییر می‌کند. زباله را باید در مبدأ تغییر ایجاد کرد در غیر این صورت مدیریت با انتقال صرف به نتیجه‌ای نمی‌رسد.»

تالاب انزلی، تنها در میان بحران‌ها

رد شیرابه‌های زباله گیلان در نهایت ما را به تالاب انزلی می‌رساند؛ تالابی که سال ۱۹۹۳ وارد فهرست مونتر و نامش به‌عنوان یکی از تالاب‌های در معرض خطر ثبت شد، اما با وجود گذشت ۳۰ سال، هنوز تهدیدات آن ادامه دارد و حتی تشدید شده‌اند. تهدید تازه برای تالاب که در چند سال اخیر اتفاق افتاد، پس‌روی دریاچه خزر و کاهش تراز آن است. اتفاقی که باعث شد اتصال تالاب به دریاچه قطع شود و دیگر از آن تغذیه نشود. علی‌ارواحی، متخصص مدیریت زیست‌بوم‌های تالابی توضیح می‌دهد که تالاب چطور در میان انبوه مشکلات محیط‌زیستی دست‌وپنجه نرم می‌کند، اما هنوز می‌توان به زنده ماندن آن امیدوار ماند؛ چون تالاب‌ها توان احیای خود را دارند، هر چند هر چقدر دیرتر، هزینه‌های آن بیشتر.

او می‌گوید، به‌دلیل انباشت رسوبات در مخزن تالاب، سرعت تخلیه آب به‌سمت دریای خزر بالاتر رفته است. در فصل بارش‌ها به‌خصوص در بهمن‌ماه، بارش‌های زیادی در استان گیلان و محدوده بالادست تالاب انزلی رخ داد اما به‌دلیل اینکه حجم مخزن تالاب انزلی به‌شدت پر و از رسوبات انباشته شده است، قابلیت نگهداری این منابع آبی در تالاب وجود ندارد: «هنوز هم ورود منابع آلاینده، گونه مهاجم سنبل آبی و موارد دیگر، تالاب را تهدید و تغییری در شرایط آن ایجاد نشده است.» بهمن‌ماه امسال به‌دلیل بارش‌های شدید در گیلان، برخی شهرها مانند رشت دچار سیلاب شدند. بارندگی باعث بالا آمدن آب رودخانه‌های «زرچوب» و «گوهررود» شد که از میان شهر رشت می‌گذرند، با عبور از پیربازار به‌سمت تالاب انزلی می‌روند و حجم زیادی از فاضلاب را با خود جابه‌جا می‌کنند و در این سیلاب هم به شهر سرریز شدند. ارواحی این روند را نشانه‌ای از کنترل نکردن آلاینده‌ها می‌داند و اضافه می‌کند، خود این سیلاب‌ها نشانه‌ای از این است که تالاب کارکرد خود را به‌عنوان مخزن کنترل‌کننده و مدیریت‌کننده سیلاب از دست داده است و در صورت تکرار بارش‌های غیرنرمال و با سرعت بالا، احتمال تکرار این سیلاب‌ها داده می‌شود.

تالاب انزلی در بالادست خود با چند نوع منبع آلاینده روبه‌رو است که بخشی از آن پساب‌های شهری و صنعتی و بخشی دیگر هم ز آب کشاورزی و فاضلاب روستایی است. «همچنان متوسط عمق سراسر تالاب شاید کمی بیشتر از یک‌متر باشد و در بخش‌های قابل توجهی از آن، این عمق به‌کمتر از ۲۰ سانتی‌متر رسیده است و این یعنی عملاً در بخش‌هایی از آن هیچ عمقی ندارد و هرآبی که وارد آن بستر شود بلافاصله تخلیه می‌شود؛ یعنی حوضچه‌ان کاملاً انباشته شده است.»

ارواحی می‌گوید، قطعاً احداث تصفیه‌خانه‌ها در استان گیلان روی کاهش این آلاینده‌ها تأثیرگذار است اما کافی نیست؛ چون